

Beskrifning öfver min resa genom
Jämtland och Norrige 1819.

1

Öfver slutad Examen i Kungälv den 6 Junii, reste jag med Provi-
ants Transport till Sundsvall och vidare till Gröfsjön, hvarest jag
upplades hos Rector Backman en vecka vid präst. Samt insamlade
stilla med honom under utvandringen på åttskilliga kuffter af denna
o Alla de de dörftades i. Honna varande väster. Dina o. Helt
jag ifrån det Subalpina af Västerbottens Lappmarker derigenom,
att den jämte en mängd fjällväxter höffer många tydligare minnelse.
Jag vill nämna några fjärdna under Juni i Kana på Gröfsjön, som
jag ej blifvit varit uti västerbottens Lappmarker. Oxyc. Nyodes
& Corallorhiza äro allmänna på kändhets ängar. Orob. vernus,
Lonicera Xylotum, Ribes alpinum, Aconitum Napellus,
Ajiza Pyramidalis, Asplenium Stricomans & Ruta muraria Carda.
mine Amara, Carex Cordorhiza vulpina, Digitata, Pilulifera, Pulsatilla
Sylvestica, Chrysanthemum Leucanthemum, Convallaria Majalis G.
rasium. Robertianum, Lathyrus pratensis, Linum Catharticum,
Solus Corniculatus, Kabriania parthenium, Myrica Gal. palente
go media, Polonium ceruleum, Polygala vulgaris, Potentilla
infernalis argentea, Primula veris, Larinda & Stricta, Scirpus
Soragineus, Trifolium pratense, Eriogonum Malactre, Veronica
Agrifis, Viola Canad. Den 20 Junii reste jag från Gröfsjön till Jun-
de Kungälv jag tillade Rumex crispus. Samt den 21 på Resan till Ori-
ken Oxyc. ovata, Orchis Maculata, hvilka äro allmänna
på Gröfsjön (anmärkning) Oxyc. cordata var ej funnen af Rector back-
man,

af Åre skutan. Ett mindre Berg ligger gent. söder från
 Åre kyrkas kallad Rensfjället. Vorr om kyrkan ligger Leshua
 Åre skutan som greter sig ut i 2ne grenar liksom fötter och
 kallad af inbyggarna Rummel. Då man gått en half mil
 ifrån Österås gårdarne så är man redan på toppen af den så
 kallade Rummelen, hvilken är helt och hållet fjell. Ja att jag
 försäkras på denna. Uppgången på Rummelen är ganska mild
 men det subalpina af den är rik på äckalliga örter, hvar jag fann
Eriobroma Montanum, *Juncus Bulbosus*, *Trifolium*, *Biglomis*, *Rarex*
 + *Nemum*, *Convallaria Verticillata*, *Arabis*, *Hieracium* m. f.
 Om morgonen den 6 Juli begaf jag mig upp på Leshua skutan
 efter en dal som skiljer den vestra Rummelen från Rummelen eller
 den östra. Under fringsvandringen af Åre skutan insamlade jag med mig
 i rikhet följande fjellväxter, hvilka alla stodo uti blommar. *No*
Viola Splendens, *Saxifraga Alpina*, *Medicaginis Lappronica*, *Andro-*
mada Crulea & *Rhynoides*, *Eurritus Hirsuta*, *Draba Incana*, *Salix*
Myrsinoides, *Abacca*, *Reticulata*, *Panula*, *Diapensia Lappronica*
 + *Draba Procumbens*, *Saxifraga Stellaris*, *Viviparis*, *Oppositifolia*
 + *Eridactylites*, *Carex Saxatilis*, *Silene acaulis*, *Nitella*, *Spergula*
 + *No* *Potentilla*, *Nivea*, *Cardamine Bellidifolia*, *Juncus Spicatus*,
Juncus *No* *Arabis alpina*, *Arbutus Alpina*, *Rumex* *Saxatilis*, *Ver-*
nica Alpina &c. — *Solynodium Sonchifolius* och *Asplenium Ericomantis* voro
 afseende allmänna. Man kan redan på Blotta Rummelen finna en stor del af
 ofruktbar växter, och *Juncus Bulbosus* och *Biglomis* blif jag ej varse på
 något annat ställe af skutan.

Åre skutan är så hög i anseende till de fögre öfrige fjellen; men
 om då man betraktar henne som ett enda Berg, twas för taget som bör
 jag vid vattubogad, så blifver hon bland de märkvärdigaste uti Norden.
 Kan man i anseende till läget indela henne uti 3 Regioner; nemli
 Väst-Region, Söd-Region, Öst-Region. Den nedersta eller väst region
 är rik på gräs och bel för boskapen, eluru en frammande ång
 skulle kunna tro, att något ärcatur kan geignas fram där. Den andra eller
 Södregion är med stora fjordstoor belagd, emellan hvilka man finner en
 mängd växter af det sara slaget. Den tredje eller Östregion består
 af stora ofvan på hvarandra liksom timrade stenar, hvar ett man
 knapp kan märta någon organisk kropp. Det var ej riktigt blott där
 Åren, då jag var där, så att jag ej hade någon synnerlig utsigt, men man jag
 att i dess öppn skall man kunna räkna näst 10 kyrkor. Den 8 Juli gjorde
 jag en resa till Rensfjället som ligger i Väst från Åre skutan hela tratten
 var alldeles öfver så att jag ej fann där någon af de växter som funnas
 på Åre skutan. Vid morrison upptäckte redan alla gåst gästvärdgärdar, så
 att då en resande kommer, så är han nästan förädd, emedan det är ingens
 öfning med fjälsken. Här är ingen sannan utväg, ännu att tala klipp
 från fjälsken, emedan Landsvägen ligger här, ett fjell så att där ej finnes känn
 men man kan så lätt med fadel om så besigas. Ett Comragin af samtelad
 Regemente arbetar ifrån på den nya Landsvägen, som vidtager på andra sidan
 om Sufweds gränset till och trakte sig vid min fötter, så ända till Skarstugen
 den öfversta vagn på fjälsken. Dessa störter äro sumliga, och således
 ännu som besvärliga, att frambringe till ren Landsväg. Jag hörd till exem
 pel näml. att en enda *Sten* a några ämnar kostade flera hundrade
 riksdaler. Den öfversta Styn på fjälsken sedan ligger så högt till
 att jag i medium af Juli månad gick öfver en stor Snodrifva som
 låg bakom en backe på några Rör till ifrån gårdarne. Öfve
 den mindre syntes *Amenone* numera på i flöt på några Alnar

Afstånd från Lön. Skarstugans inbyggare så icke utan lefva mig
med Boskaps skötsel. Då jag ankom dit voro alla Hästar uti sko-
nshuset, så jag ej kunde göra mig något Hopp om att få Skjut-
men emellertid kommo några resande från Norge lastade med vilt, men
före jag fick tillfälle att få bekännt med deras Skjuts böder.

Man råddar 3 mil från den öfversta Gården i Sverrig till
den öfversta i Norge, som kallas Luhl. Sjelfva den skoglösa
sjelbyggen är öfver 4 mil; men den dumpega och karrasiga
trakten förhåller här i större grad, så att Hästarna måste vara
vid striden af små fjärrer för att undvika de dyra karrerna.
Den 12. Juli framkom jag således till Luhl, som ligger mycket
lägre till, än Skarstugan; men dock klagas öfver här öfver frost. Där
garna: Agrostis spica venti, Agrostis Rubra, Festuca ovina, Canx
Muricata, Phleum pratense, Campanula Rotundifolia, Thalictrum
Flavum, Scabiosa arvensis, Juncus Baspicus, Festuca Rubra.

Här mötte mig redan frärgälden med svenska myntet. Man
berättade, att året förut skall en ort danska hafva svarat mot 16
p. svenska mynt; nu svarade han emot 3 p. S., så att jag
för skutten af 6 mil måste betala 4 Riksdaler 24 Sch. efter
ort milen. Det sades härnäst af den Ironclimiska vaxelbanken som
nyligen blifvit inrättad. Därför gälde den Hobentamiska, hvarstäm-
plades en Riksbankdaler så kallad. denna Riksbankdaler gäls
i början för 6 ort Silberrmynt; men hade i sednare tider till
12 Schill. Hvar och en ort innehåller 24 skillingar, och hvar och
en Schilling danske svarade mot 1/2 Schill. Banco höf oss
altid är en ort lika med 12 Schill. Banco i Koppar mynt,

Hvilka så gillas och antagas af Norgearna om de samma
aflemnas i Kopparmynt; men vill man lemna dem från-
stka sedlar, så måste man betala 32 Schill. om man färdes
ägar Kopparmynt, eller Silberrmynt. Så blir man ej rädd i Nor-
ge; men sedlar värderas af ringa värde, chom de i sjelfva vertack
äro annat ännu representanter af det forra. När man nu vet
att skjutten för en Norra mil betalas med en ort samt då man
der till laggar 4 Schill. af Skjut. Skaffaren och 3 för åskörelse,
flack karrar. Så kommer hvar och mil till Lön att kostar
nära 40 Schill. i Svenska mynt. — Vill man åter resa Sjön-
gen, som ej annan väg finnes, när man kommer ut Nordland, så för
man betala hvarje roddare med 20 Sch. milen, och 8 a 12 Sch.
Båten; men märk väl, att man ~~är~~ nödvändigt måste betala 32 roddare
och allti kommer hvar och en mil att kostar nära en Riksdaler
Banco. Detta vare i åminskel förutnäm om myntet.

Förbi Luhl är en ålmen farväg emellan Jämtland och Norge;
men ännu förelidit är det 6 mil ifrån Lunds vägen på Norra
sidan till Landsvägen på den Svenska. De flesta Jemtlandiska Bon-
der äro handelsmän tillika. De resa öfver till Norge efter denna
vägen, samt komma ända till Ironclim hvarifrån de många Hästar
och Alltandra vart samt resa åter öfver ända till Helsingland.
Medelpad och Ängermanland och förföra sina varor.

Om Morgonen den 8. 13 Juli begaf jag mig ifrån Luhl till Fridah,
hvilken fränka räknad för 3 mils väg. På Högra sidan om vägen
förr ännu man framkommer till Fridah, ligger ett berg, som synes
vara afbrändt för några år sedan, men utgör nu en skön
Bakgrunds Grädd. Jag infamlade om Aftonen på detta Berg.

Saxifraga Cotyledon, Vicia sylvatica, Stachys Sylvatica, Sero-
phulana Nodosa, Ligustrum Quadrangulare, Proa Gi-
gantica, Asplenium adianthum nigrum, Agrostis Caput-
lavis, Alnus Alexuosa, Euclobum montanum, m. fl.

Yffrin Inndikt repte jag till Sjöfjärden för att få mig någon
 underhållelse om landets läga art och beskaffenhet. Där bodde då en
 Prostén Brandt hvilken påbjudade mig Sjöfjärden, att skjuta
 mig längre fram, då jag anhöll om att få Polanier på hans
 ägor, så sade han, att jag skulle nog finna samma blomster
 längre fram. Dock gaf han mig en mältid mat, samt 1 Rips-
 delor Species. En half mil ifrån Sjöfjärden låg Ören
 nägorlunda stor by, hvarifrån man kan resa Sjöfjärden till Sjö-
 fjärden efter en fjord som sticker in.

Å anseende till den äga Skuffen årade jag resa Sjöfjärden
 till Sjöfjärden, samt derifrån åter Sjöfjärden direkt till Sjöfjärden
 men som detta syntes ofrånkomligt med afseende att hålla mig vid
 Sjöfjärden, så årade jag frunden att låta göra mig en liten
 vägn, och på det sättet åra mina saker och marchera. Detta
 förslag syntes smickande i anseende till Polanierens, men då
 man gaf mig till känna, att jag innan kort skulle mota Sjöfjärden,
 så förskade jag detta förslaget, samt talade med en Högare, som
 då var färdig, att resa med en båt till Sjöfjärden, att jag skulle
 få följa med honom; men han lemnade mig om natten, så beslöts jag
 åter att resa Landvägen till Sjöfjärden en liten Stad vid Sjöfjärden
 att derifrån besöka mig till Sjöfjärden.

Vid mitt vistande på öre samlade jag vid Elfsjöfjärden: Gal-
ium verum, Linum catharticum, Sedum acre, Ligustrum
rammoids, Potentilla Anserina, Artemisia vulgaris, Carduus
septica, fluitans. Den 16 om Morgonen repte jag ifrån Ören till
 Levang, hvarest jag först jag måste taga del beviljat, att resa Landvägen

till Sjöfjärden 4 mils väg, sedan jag genom en Sjöfjärden
 tillhålls fått värla mig fjärra pengor. På vägen till Sjöfjärden
 insamlade jag på båda sidor Landvägen: Stachys Arvensis, Geum
Urbanum, Veronica Beccabunga, Verbascum nigrum, Munias
akile, Frenanthes muralis, Epiphanis communis, Glaux Maritima
ma, Ulmus Arenarius, Circa Sultiana, Saxifraga Hirculus,
Polygonum, Haritima, Galium Aparine, Thymus, Bonus
Leniculus, m. fl. hvilka, om man är upmärksam, man finner bredvid vägen.

Den 16 Juli om aftonen framkom jag till Sjöfjärden,
 hvarest jag kom att dröja några dagar. Jag tog quarters ofers
 händelse hos en ringa men välvillig Bondesanka, som arbetad mig
 upphäls och tvilorum efter sitt lilla råd. Då jag af nyfi-
 kenhet att gå in i en trädgård, för att samla trädgårdens bestämmer
 så besöf jag påt emottagen af den Husbonde Justitians
 i Sjöfjärden Öfverrätten Roger beordrad vid Hans Hets Ka-
 mungens Kroning, samma Stad. Efter att hafva spiset
 middag hos honom, genomgick jag en gammalt Herba-
 rium, som blifvit upprättat af en hans fästnings numera
 med dröjen afgången. Ili nämnde Herbarium funnos äro skil-
 ga örter, hvarest den största delen var tagen vid Sjöfjärden
 Hjemns Trakter. Detta ansågs för att vara bland det enda,
 som fanns i Sjöfjärden utom det, som tillhörde Kusthållsfall-
 Skapen. För egen del syntes denna Herre vara Materialskare.
 Hans Trädgård var allanast bevädd med blomster af hvilka
 Man kan märka: Rosa Eleganteria, Salica e Alba, Lilium
Martagon e Bulbiferum, Fritillaria Meleagris, Saxi-
fraga Granulata med utpräglade rothelningar. Cheiranthus
Incanus, Dianthus Barbatas, Aloneurus Panicis,
Silago Montana, Polemonium Coruleum, Skiladel-
thus Cotoneaster, Tropeolum Majus, Ranunculus Acris med #

Jag betraktade vidare hos Iustianus Rogert det så kallade
 + Spöträdet. Detta som växer på Spöbotten är 2 a 3 alnar
 högt. dess grejor gröna. jag forom renstam; men de äro utan
 löf. Dess utseende på dess torkade tillstånd är rött eller
 brändgult. Dess bark skrifflig. Går som en knifsbakel. Dess
 inre eller sidan vänen brun hård och tung som jern. Ett
 annat som fädes af samma slag; men mindre, syntes för-
 dock var det mindre och dess bark var hvit. tyktes vara
 ett helt annat slag. En forom råder i Norrbo angående
 detta träd; att den som har ett sådant träd i sitt hus,
 kan vara tryggad för Eldsvådan.

Vid mitt afträde gaf denna Herre åt mig Gunneri
 + Sjora Norvegica ifrå delens Domkyrkan uti Trondhjem är
 ej stor; ty den berättas skall hafva blifvit bränd; forntiden samt
 underfundom använd till stall; så att Sjelfva kyrkan nu
 utgör ej mera än Choret af den forna; liksom dess mindre
 förvarandra byggda ifrån gälfvel till taket försedda med gar-
 dinen. En ymnighet af afskulliga Häftningar kunna anmärkas;
 emedan de ej af mig blifvit märkta vid Bottniska vikens fran-
 ser. De äro fästade med sina rötter uti Skenar Snäckor rattna från
 med mera, och utgör vid höbrist föder för tofkäpar. En art af
 dessa är som läder tjock; som pergament och dundöjver. Vem
 man här höllt vatten öfver honom så blir den grov.

Den 24 öppnades tillfälle, att Spövägen resa norrut åt Num-
 medalen med en Fakt, som var lastad af soldater. Under vägen
 + under Landspjuning träffades Arenaria Peplioideae, Thymus Scoryb-
lum, origanum vulgare, Orobanch Majus, Spergula Nodosa,
Polygala Amara, Angelica Archangelica med flera, som
 träffas vid ett smalt Sund, som är på vägen emellan Trond-
 heim och Nummedalen.

Jag och mina kamrater fingo i land vid ett ställe, som kal-
 las Stenskar faga mit biten för Nummedalen, tvanträn jag
 forbatte min resa till lands. Ett emellan Stenskar och Numme-
 dalen funnos Scirpus Sylvaticus, Campanula Latifolia, Nym-
phæa alba, mentha Arvensis, Plantago maritima, Oxyp-
hriza, Arundo Epigejos. före Landspjuning i Stenskar eller
 vid pass en mit biten för, när man kommer ifrån Trondhjem
 träffades Antirrhinum Linaria, Ononis Arvensis, Urena Elatris,
Melica Canadensis, Scabiosa fucifera, Ligusticum Scoticum,
 samt på stranden på Stenskar Cochlearia Officinalis.

Den 26 framkom jag till Öfvergård, hvarest Landsvägen
 uphöres. Men som på Posten reser samma väg, så best-
 jag att vänta på honom ifrån. Mandags morgon till Sre-
 dagsonorgon. Här bodde då en bonde, som tillika var Rik-
 dagrman och Gästgärdare men af ett underligt Humör.
 Han var på vift sått Atthelt eller Atheus Theoreticus ja att
 han trodde en gud; men ingen återlösare. Han hade 20
 Lörpare under sig; och hade Bygt en Sag som gick med
 häst, samt Lerbänk som gick med ganska obetydligt vatten
 all af egen speculation. Huset på Sägverket var Horisbrett,
 och ja inrättat, att samma hjull äfven fälte en Strö-
 machin i gång. Under mitt upstån i Öfvergård, gick
 jag omkring på älskliga ställen, samt insamlade där:
Chara - Lernæa - Protamogeton Natans, Juncus Setiflorus,
Lysimachia Thyrsiflora, Antirrhinum Officinalis, Ono-
clea Spicant, Iris Pseudacorus.

Julii den 30 resse jag ifrån Öfvergård i sölje med Posten,
 hvilken Spövägen forslas man ifrån man till Helgeland,
 hvarest är ett Postcontoir; men derifrån afgår Posten två
 gåse vecka till Norland. Ifrån Öfvergård till Helgeland

var jag tvungen att betala Postbövernans halffskjut, och inte
des mindre vara dem behjelpelige i att m. På denna
resa gafs ej heller tillfälle att Botanisera något.

Augusti den 1^{sta} framkom jag till ett ställe vid namn
Säräk i Helgeland, hvarest bodde en Åskedat Postmästare.
På Han blef underrättad om ändamålet med min resa. Så
god han mig stanna kvar hos sig, till det Nordlands
Söken vore färdig att afgå. Jag antog anbudet samt
förblef hos honom en vecka. Ju närmare man nalkas
Nordland ju ymnigare bliva Skogliga trakter och fjell-
sträcker. Redvid Kaptenskapen. Ut Helgelands Skärgårdar
finnes ännu god tillgång på Skog, men to mil Norr
upptår Skog, och ifölje deras hafra dessa Nordlands Skär-
gårdar inbyggare brist på ved.

På Säräk i Helgeland funnes åtskilliga fjellörter,
som: Gnaphalium alpinum, Serratula alpina, Carex
ultrata, Hieracium alpinum, Polypodium Thopteris, Soly-
podium Filix mas, Onoclea Struthiopteris, Onoclea Crispa.
Efter en veckas tid fick jag tillfälle att följa med en
Handelsman Stalin hvilken med en stor båt hade kommit ifrån
Nordlands Skärgården, att hämta ved. Jag begaf mig såle-
des den 7^{de} augusti ifrån Helgeland, samt framkom till
Lofön Handelsman Stalins vistelseort den 10. därifrån begaf
jag mig den 11 till en socken vid namn Vefsn,
hvilken ligger midt emot Åsle i Sverrige. Efter en dags
resa i Vefsn hos en Låns man begaf jag mig den
13 augusti öfver Landes bygden till Ran, som ligger midt
emot anslutet uti Sitta Lappmark. — Emedan jag hade
brist på nordl Mynt, så kunde jag ej fortsätta min

resa längre uti. Vorrige, utan jag ämnade nu att begif-
va mig öfver ifrån Ran till min hemort. Sedan
jag framkommit till de öfrenta Byarne, så vantade
jag där på en Lapp, som snart ämnade flytta öfver
ifrån Vorrige till Sverrige.

Uti slutet af Augusti begaf jag mig ifrån norrige,
och framkom till Capellet som ligger i vestra ändan
af Hornapran, den 3^{de} September. De vackra fjellör-
terna voro till högsta delen utblommade vid min till-
baka resa.

Anmärkning

Egentliga ändamålet med min resa blef ej ämnadt, som
var att följa med Lovén och sålunda blott undersöka fjellörter,
men då mina förtigare omständigheter i tillåtelse af
dan fjellvandring, och jag följdes blef tvungen att hålla
mig närmare hafvet, så blef likväl ändamålet till en
del ämnadt, och jag nägorunda tillfredsställede.

Kalvrens kår Öpäv.

Jag samnade Och se
 Jag såg Gudinnan le.
 Jag öppnar mina armar,
 Och spår om mig hon samnar;
 Nu öppnar hon sin mun,
 "Sörtely Nattens flamm,
 "Att du mig sett,
 "Och att jag lett;
 "Men att du sett blott Utm."

besv. d. 12^{te} febr.
 1820

besv. d. 12^{te} febr.
 1820

N^o 4.